

Jezus Christus kennen

Johannes 12.9-19

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2015

Vanmorgen wil ik spreken over het kennen van God, over het kennen van Jezus Christus. Het verhaal van Palmzondag gaat over mensen die Jezus kennen — en we zien hoe verschillend zij op Hem reageren.

De menigte kent Hem en juicht Hem toe. De overpriesters en de Farizeeën kennen Hem en willen Hem doden. En de discipelen kennen Hem, maar zij begrijpen Hem niet.

Hoe zit dat met ons? Hoe kennen wij Hem?

1. Wat drijft de grote menigte?

De tijd van het grote Paasfeest was aangebroken. Israël werd er opnieuw aan herinnerd dat God Israël met Zijn sterke hand had bevrijd uit de slavernij en ellende in Egypte. En nu hing er hoop in de lucht.

Kijk eens naar de wonderlijke wonderen die Jezus had gedaan op Zijn weg van Galilea naar Jeruzalem. Ze waren nu heel dicht bij Jeruzalem en samen met de andere pelgrims uit Israël en uit alle delen van de wereld trokken zij over de smalle wegen die naar Jeruzalem leidden.

Er hadden zich vooral veel mensen rondom Jezus verzameld. Zijn opwekking van Lazarus uit de dood was het gesprek van de dag. Als ik vanmiddag in het openbaar iemand uit de dood zou opwekken, zou dat waarschijnlijk ook de nodige aandacht opleveren en zou ik eindelijk kunnen beginnen aan mijn televisieprediking!

We hebben het verhaal van deze vreugdevolle menigte gelezen, die zich langzaam met Jezus in de richting van Jeruzalem bewoog, uit het Evangelie van Johannes. Hij geeft ons niet zoveel informatie als Mattheüs, Markus en Lukas — Johannes gaat ervan uit dat zijn lezers de bijzonderheden al kennen.

Hij vermeldt alleen dat de mensen takken van palmbomen namen en zelfs uit Jeruzalem naar buiten kwamen om Hem te begroeten. Zij vormden een welkomstcomité en riepen. ‘Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere, de Koning van Israël!’

En Jezus reed op een ezel, zoals voorzien was. ‘Wees niet bevreesd, dochter van Sion, zie, uw Koning komt, zittend op het veulen van een ezelin.’

De mensen die Jezus vergezelden, waren buitengewoon enthousiast. Ze kozen precies de juiste verzen uit de Psalmen om Hem te verwelkomen. Intuïtief beseften zij dat hier iets groots gebeurde!

Zij zagen Jezus en brachten Hem in verband met de prachtige beloften uit hun Heilige Schrift.

Maar Johannes is niet zonder meer positief over deze menigte. Hij zegt dat zij niet alleen vanwege Jezus waren samengekomen, maar ook om Lazarus te zien, die Hij uit de dood had opgewekt.

Ze hielden van Jezus, maar voor de meesten van hen was Hij vooral de wonderdoener die zij zagen. Is dat niet ook de manier waarop wij graag naar onze politici, godsdienstige leiders en andere leiders kijken? Zolang zij economische wonderen kunnen verrichten en voor veiligheid zorgen, mogen we hen graag. We houden van succesvolle mensen, vooral wanneer hun succes ons voordeel oplevert.

De menigte hield van Jezus als wonderdoener. Wij willen zulke mensen graag als onze koning!

Dat is natuurlijk niet helemaal verkeerd. Helemaal niet. Wij zijn mensen met grote noden en er is niets verkeerd aan om naar God, naar Jezus, te gaan en Hem om hulp te vragen. Net als die menigte zingen wij Hosanna. 'Heere, verlos ons.' U bent de Koning, U kunt het. Verlos ons daarom van onze zonden, van onze ziekten en van onze vijanden, en geef ons alles wat wij nodig hebben.

Maar als dat het enige is waarvoor wij Jezus zoeken, lopen we gevaar. Als wij Hem alleen zien als Degene Die ons kan geven wat wij nodig hebben, en dat dan ook nog op basis van ons eigen beeld van wat wij werkelijk nodig hebben, zien wij Hem slechts gedeeltelijk. En dat kan gevaarlijk zijn.

Wij bevinden ons allemaal op een leerweg als het gaat om het kennen van onze Heere Jezus Christus. Niemand is volmaakt en niemand zal ooit kunnen zeggen dat hij alles van Hem weet. Maar wij moeten op deze leerweg wel blijven voortgaan.

De menigte had verkeerde verwachtingen van Jezus. Zij gingen ervan uit dat Hij hun zou geven wat zij wilden — bijvoorbeeld politieke vrijheid. Toen Jezus enkele dagen later werd gearresteerd door de politieke machthebbers, door de Romeinen en de Joodse leiders, keerde dezelfde menigte zich tegen Hem.

Het lijkt een beetje op wat er gebeurt wanneer politici met grote steun van het volk tot president worden gekozen. Maar wanneer banen verloren gaan, wanneer de economie achteruitgaat en wanneer de president uiteindelijk toch een mens blijkt te zijn, keert het volk zich net zo gemakkelijk tegen hem.

De mensen die het wonder hadden gezien dat Lazarus uit de dood was opgewekt en die hadden geroepen 'Hosanna voor de Koning', begonnen al snel 'Kruisig Hem' te roepen toen Jezus was gearresteerd en zwak leek.

Maar zo vreemd is dat niet. Ik zie vaak christenen die werkelijk beginnen te twijfelen wanneer onze Heere hun niet alles geeft waar zij om vragen.

Als wij een eenzijdig beeld van onze Heere hebben, alsof Hij er is om ons alles te geven wat wij willen, kunnen we diep teleurgesteld raken en ons zelfs van Hem afkeren. Dat is een van de redenen waarom ik de zogenoemde gezondheids- en welvaartstheologie zo problematisch vind. Zij belooft wat zij niet kan waarmaken, en vervolgens kan het lijken alsof er iets mis is met onze Heere.

Maar dat komt niet doordat Hij is zoals wij denken dat Hij is. Het komt doordat wij een nogal eenzijdig en vertekend beeld van Hem en van de werkelijkheid hebben.

2. Mensen die denken dat zij alles weten — de overpriesters en de Farizeeën

De overpriesters en de Farizeeën spelen ook een belangrijke rol in ons verhaal van vandaag.

Zij waren niet zoals de menigte; zij hadden theologie gestudeerd. Zij vormden de intellectuele en godsdienstige elite van hun tijd. Ernstige mannen!

Zij hadden hun theologische systemen en tradities zorgvuldig in hun denken uitgewerkt. Zij zagen Lazarus en Jezus en wisten, net als de menigte, dat hier iets groots gebeurde. Zij ontkenden de feiten niet.

Maar de feiten botsten met hun theologische systemen en met hun pogingen om hun macht vast te houden.

De menigte verlangde naar verandering, maar deze godsdienstige leiders waren bang voor verandering, omdat die hun hun positie zou kosten.

De godsdienstige leiders wilden de bestaande orde handhaven, omdat zij meenden het grotere geheel te overzien en dachten dat zij alles al hadden uitgedacht.

Het Jezusbeeld van de massa kan eenzijdig zijn en dat is gevaarlijk. Maar het Jezusbeeld van mensen die geen enkele verandering willen en denken dat zij alles al weten, is net zo eenzijdig en net zo gevaarlijk.

Mensen die een heel duidelijk beeld hebben van hoe alles moet zijn, mensen met een scherp omlijnd idee van hoe de toekomst eruit moet zien, kunnen gevaarlijk worden. In de politiek is dat waar, of politici nu van links of van rechts komen. Zodra mensen er volledig van overtuigd zijn dat zij een ware, noem het een goddelijke visie, hebben van hoe hun land eruit zou moeten zien, moet je voorzichtig zijn.

Mensen met zo'n helder beeld van wat zij in een samenleving willen bereiken, zijn vaak bereid anderen van hun tekentafel te verwijderen. We hebben dat gezien bij het fascisme — in Hitlers grootse toekomstbeeld was geen plaats voor Joden. En bij het communisme, waar mensen met bezit naar de Goelag werden gestuurd.

We zien het in een land als Sudan, waar geen ruimte is voor christenen omdat de islamitische visie weinig ruimte laat voor pluralisme.

We zien het ook bij de overpriesters en Farizeeën in de tijd van Jezus. Hun opvatting van de godsdienst liet geen ruimte voor Lazarus of voor Jezus. Lazarus moest worden gedood. Jezus had hem uit de dood opgewekt, maar de godsdienstige leiders wilden Lazarus dood hebben. Zijn aanwezigheid onderstreepte immers het wonder, en voor deze godsdienstige leiders was zo'n wonder slecht nieuws. Het zorgde ervoor dat mensen in Jezus gingen geloven en ook Jezus moest daarom worden gedood.

Is dat niet verbazingwekkend? Met hun eigen ogen zagen zij het wonder en toch waren zij, omdat het niet paste binnen hun godsdienstige opvattingen, liever bereid de werkelijkheid te ontkennen en zelfs te doden om het bewijs uit te wissen, ter wille van hun eigen zorgvuldig opgebouwde godsdienstige systeem.

Zo hebben ook veel theologen vandaag de werkelijke Jezus gedood. Als Hij niet past binnen onze moderne, liberale opvattingen, ontkennen wij Hem eenvoudigweg. We ontkennen Zijn godheid, Zijn lichamelijke opstanding en het idee dat wij door Jezus toegang krijgen tot God, nu en tot in eeuwigheid.

Maar hetzelfde geldt voor mensen die op een orthodoxe manier denken dat zij alles weten. Als wij menen dat wij met onze zorgvuldig geformuleerde geloofsbelijdenissen God, Jezus en de Heilige Geest volledig kunnen beschrijven en definiëren, sluiten wij Hem op in een kader.

Dat is alsof wij God temmen en Hem ongevaarlijk maken. Hij is dan precies zoals wij denken dat Hij is. Daarmee scheppen wij God naar ons eigen beeld! Ook behoudende, orthodoxe christenen die denken dat zij alles al hebben uitgedacht, kunnen werkelijk een vertekend beeld van God en Jezus hebben.

3. De discipelen

We lezen over de discipelen van Jezus dat zij, hoewel zij zo dicht bij Hem waren, niet alles begrepen wat er gebeurde. Natuurlijk zouden zij later meer inzicht krijgen. Met de kennis achteraf konden zij de gebeurtenissen van Palmzondag uitleggen in het licht van de profetieën van het Oude Testament.

Maar dat kwam later, toen onze Heere Jezus Christus hun de ogen had geopend voor het feit dat het Oude Testament werkelijk over Hem spreekt, over de Heere en Zaligmaker van de wereld.

Toch kunnen wij verschillende goede lessen trekken uit het feit dat de discipelen niet alles begrepen, ook al waren zij zo dicht bij hun Meester Jezus.

Ten eerste is het altijd verstandig om onze onwetendheid te erkennen. Wij moeten ons als christenen niet groter voordoen dan we zijn.

Wij kennen God door Jezus Christus. Die kennis is waar, maar tegelijkertijd onvolledig.

Wat wij door het Woord van God weten, is waar, en wij moeten alles leren wat we kunnen. Maar onze kennis is tegelijkertijd beperkt. Wie kan God kennen! Zodra wij denken dat wij Hem kunnen definiëren, sluiten wij Hem op in onze systemen. Maar God zal Zich nooit laten opsluiten.

Het is ook belangrijk om te beseffen dat onze kennis van God en Jezus Christus in de eerste plaats een ervaringskennis is. Met ons verstand en door middel van de theologie kunnen wij een goed kader scheppen om over onze Heere na te denken. Maar ware kennis in de christelijke betekenis is kennis die ontstaat binnen een relatie.

Laat mij u eraan herinneren dat wij in de goede oude King Jamesvertaling lezen dat Adam Eva 'kende' en dat er kinderen werden geboren. In de Bijbelse taal betekent kennen dat je een intieme relatie met iemand hebt. Op die manier 'kennen' wij God.

En daarin hadden de discipelen een groot voordeel boven de menigte en boven de theologen van die tijd. Zij leefden met Jezus, aten met Hem en trokken met Hem op. Dat betekende niet dat zij alles begrepen, maar wat doet dat ertoe! Zij waren bij Hem, en dát is wat er in het christelijk geloof werkelijk toe doet.

In het Jodendom hadden mensen die God wilden leren kennen een leraar nodig. Jezus was de beste Leraar. De Meester. En degenen die Hem van dichtbij volgden, waren Zijn leerlingen, Zijn discipelen. Wij noemen onszelf christenen, wat betekent dat wij bij Christus horen. Wij zijn met Hem.

Laat de menigte haar meningen hebben en laat de theologen hun opvattingen hebben — en ik wil daarmee niet zeggen dat juiste opvattingen niet belangrijk zijn. Ik heb zelf een doctoraat in de theologie, dus natuurlijk vind ik dat belangrijk.

Maar wat bij God telt, is of wij van Jezus Zelf leren. Of wij dicht bij Hem zijn en naar Hem luisteren.

De discipelen maakten moeilijke tijden door. Er werd om hen gelachen, zij werden afgewezen en later ook vervolgd en zelfs gedood. In zulke omstandigheden kunnen de juiste opvattingen en een goede theologie zeker een beetje helpen, maar wat werkelijk helpt, is het juiste gezelschap. Dicht bij onze Heere Jezus Christus zijn.

Conclusie

En dat is waar heel de vastentijd over gaat. Terwijl wij onze Heere volgen, gaan wij door de vreugde van Palmzondag en door het verdriet en de angst van Zijn kruisiging, terwijl wij ons eigen kruis dragen. Maar in de nabijheid en tegenwoordigheid van onze Heere kunnen wij diep vanbinnen altijd de troost en vreugde ervaren die Hij geeft.

Wij zijn met Hem wanneer wij Zijn Woord lezen en daarover nadenken. Wij zijn met Hem in het gebed. Wij zijn met Hem in de Heilige Eucharistie. Wij zijn met Hem wanneer wij elkaar ontmoeten. Wij zijn met Hem wanneer wij Hem zien in het gezicht van de mensen die wij liefhebben en dienen.

Als wij daar zijn, bij onze Heere, bevinden wij ons op de beste plaats. Als dat is waar u bent, kunt u de rampen en moeilijkheden van uw dagelijks leven dragen. Want Hem kennen is zoveel beter dan alleen iets over Hem weten.

Jezus kennen is God kennen. Hem kennen is het ware leven. En als u Jezus op deze manier kent, zal vrede en vreugde het resultaat zijn, zelfs midden in de duisternis.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.